

Opdracht en samenstelling Denktank

Westbroekpark en Scheveningse Bosjes (inclusief Waterpartij)

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Denktank	4
2.1	De leden van de Denktank	4
2.2	Organisatie en ondersteuning door de gemeente	5
3	Opdracht	6
3.1	Over welke inhoudelijke thema's of dilemma's moet de Denktank een uitspraak doen?	7
	Thema 1: Karakter	7
	Thema 2: Gebruik en beheer	7
	Thema 3: Ecologie en biodiversiteit	8
	Thema 4: Bereikbaarheid, verbinding en toegankelijkheid	8
3.2	Wat moet de Denktank opleveren en in welke vorm?	9
3.3	Op welke wijze moet de Denktank met de stad communiceren?	9
3.4	Methode	9
4	Planning	10

1 Inleiding

De afgelopen tijd is intensief met de stad gesproken over de toekomst van het Westbroek Park, de Scheveningse Bosjes en het tussengelegen gebied aan de Waterpartij.

In het najaar van 2015 presenteerde het college een concept-ambitiedocument aan de stad, waar ongeveer 3.200 Hagenaars op hebben gereageerd. Naar aanleiding van de reacties heeft het college in februari 2016 besloten het concept-ambitiedocument niet vast te stellen en in plaats daarvan nader in gesprek te gaan met de stad over de toekomst van deze groengebieden.

Er is gestart met een schone lei. De reacties op het concept-ambitiedocument blijven wel bestaan. Er zijn niet 1, maar 2 stappen terug gedaan en de uitgangspunten uit de Gebiedsvisie Internationale Zone uit 2014 zijn getoetst.

Voor het gesprek met de stad organiseerde de gemeente in september en oktober 2016 in ieder stadsdeel een Stadslab. Omdat het gebied een stedelijke voorziening is, hebben alle inwoners de gelegenheid gekregen mee te doen. Daarnaast konden alle inwoners, ook mensen die aan de Stadslabs hebben deelgenomen, online hun reactie geven. De centrale vraag aan de deelnemers van deze stadsgesprekken en op de website was: *Hoe kunnen we het Westbroekpark en de Scheveningse Bosjes (inclusief Waterpartij) met behoud van eigen karakter aantrekkelijk houden, aantrekkelijker maken en beter verbinden voor alle Hagenaars en bezoekers? (RIS 294244)*

In de gesprekken stond centraal hoe het gebied nu gebruikt wordt, wat behouden moet blijven en wat niet en wat men mogelijk nog wil toevoegen. In het stadsgesprek zijn ook de uitgangspunten voor de Gebiedsvisie Internationale Zone (waarden, onderscheiden, verbinden en ontmoeten) getoetst, door aan de deelnemers te vragen met welke uitgangspunten zij het eens of oneens zijn en wat zij zouden willen toevoegen. In het verlengde daarvan is de deelnemers gevraagd met welke opdracht de Denktank aan de slag zou moeten gaan en welke producten de Denktank zou moeten opleveren. Ten slotte is de deelnemers aan de stadsgesprekken (en ook online) gevraagd wie als hun vertegenwoordiger in de Denktank zitting moet nemen.

De inbreng uit de Stadslabs en de online antwoorden, vormen nu de opmaat voor de opdracht die de Denktank gaat uitvoeren. Deze opdracht is in dit document verwoord. De omschrijving van de opdracht is in november 2016 opgesteld in overleg met de beoogde leden van de Denktank.

2 Denktank

2.1 De leden van de Denktank

De kracht van deze Denktank is het integrale karakter. Daarom is een evenwichtige, gevarieerde samenstelling van de Denktank van groot belang. Deze Denktank is geen klankbordgroep van vertegenwoordigers van belangenverenigingen of wijk- en buurtverenigingen en wijkt daarmee af van veel participatieprocessen in het verleden. De Denktank komt zelf met een visie en voorstellen te komen. Dat betekent dat de Denktank niet reageert maar juist creëert.

Tijdens de Stadslabs is de deelnemers gevraagd één persoon af te vaardigen om zitting te nemen in de Denktank. Daarnaast is uit de online deelnemers iemand geloot voor de Denktank en heeft de gemeente enkele mensen voorgesteld die aanvullende kennis en ervaring inbrengen.

De leden hebben op persoonlijke titel zitting in de Denktank. De voorgedragen leden van de Denktank zijn:

Gekozen tijdens de Stadslabs

- Caroline de Jong Natuur, biodiversiteit, AVN
- Christa van Zeggeren Gebruik vanuit niet direct omliggende stadsdelen
- Toon Boersma Aanpakken, iets concreets opleveren
- Piet Hein Scheer Creativiteit, oplossend vermogen
- Carsten de Koning Wijkbestuurder, bewoner Zorgvliet
- Marius Kolff Uitzonderlijk breed netwerk van gebruikers, hondenbezitters
- Herma van der Broek Toekomstbestendig denken, gebied als landschap
- Christien Iliano Paardrijden, imkerij, biologie, accountancy

Online

- Tjarda Roeloffs Valk Kwam na loting naar voren uit de lijst van online aanmeldingen

Aan de groep toegevoegd

- Derk Hazekamp Wonen en werken in de Archipelbuurt, overzicht van gebruik (deelnemer aan Stadslab Centrum)
- Marieke McKenna Jongere aangemeld via het onlinetraject
- Frank van der Valk Ondernemer horeca aan of nabij park of bosjes

De samenstelling is met de Denktank-leden tot stand gekomen. Mocht blijken dat vanwege voortschrijdend inzicht de Denktank één of twee personen vrijwel elke bijeenkomst nodig heeft om verder te komen dan kunnen de leden besluiten hem/haar/hen toe te voegen aan de Denktank.

2.2 Organisatie en ondersteuning door de gemeente

De Denktank werkt naar eigen inzicht de opdracht uit. De gemeente heeft hierbij een faciliterende rol. Ook dat wijkt af van veel reguliere participatieprocessen. De Denktank kan de gemeente verzoeken haar kennis te delen met de Denktank. Daarnaast krijgt de Denktank de mogelijkheid om adviseurs of onderzoekers in te huren om de uitwerking van hun opdracht te begeleiden. Tevens kunnen ze gebruik maken van het bestaande en eventueel nieuwe communicatie platformen (website, nieuwsbrief, app etc.). De Denktank heeft tijdens de eerste bijeenkomst in november 2016 besloten om te kiezen voor Peter van Rooy als onafhankelijke procesbegeleider.

Verder krijgt de Denktank tot haar beschikking:

- Alle reacties op het oude plan (concept ambitiedocument).
- De uitwerking van alle input tijdens de Stadslabs incl. foto's van de geeltjes.
- Relevante beleidsstukken (denk hierbij aan de Agenda Groen, Nota Ecologische Verbindingszones 2008-2018, Kadernota Openbare Ruimte, Handleiding Bosbeheer Haagse Bossen, etc.) en uitkomsten van onderzoeken zoals inventarisatie flora en fauna (2016) en Bezoekersonderzoek groengebieden in Den Haag (NBTC Nipo 2015).
- Overzicht van belangenverenigingen en organisaties inclusief contactgegevens en een lijst van mensen die te kennen hebben gegeven hun kennis en ervaring te willen delen met de Denktank.
- Alle ingevulde Professor B.M. Teldersweg formulieren.

3 Opdracht

De centrale vraag voor de stadsgesprekken was: *Hoe kunnen we het Westbroekpark en de Scheveningse Bosjes (inclusief Waterpartij) met behoud van eigen karakter aantrekkelijk houden, aantrekkelijker maken en beter verbinden?*

Dit is ook de centrale vraag voor de opdracht. Een belangrijk vertrekpunt voor de beantwoording van deze vraag is, dat deze groengebieden van belang zijn voor alle inwoners en bezoekers van Den Haag. De Denktank heeft de opdracht, op basis van bovenstaande vraagstelling, een toekomstbestendige, integrale visie te ontwikkelen op het toekomstig gebruik van deze groengebieden voor de korte en lange termijn. Hierbij moet rekening wordt gehouden met een mogelijke intensivering van het gebruik als gevolg van een groeiend aantal inwoners in de stad en met mogelijke verandering in gebruikerspatronen. De visie is een stip op de horizon voor 2030.

Om tot een toekomstbestendige en integrale visie te komen is het van belang te schetsen wat het (wenselijke) karakter van de gebieden is, waar de mogelijkheden zijn om het karakter en de functies te versterken, welke functies waar een plek kunnen krijgen en hoe het gebruik en beheer van de verschillende deelgebieden nu en in de toekomst wordt ingevuld. Als onderdeel daarvan is prioritering ook van belang: wat kan nu (quick wins), wat kan op korte termijn gebeuren en wat kan later?

De informatie uit de Stadslabs, de online antwoorden en de reacties op het oude ambitiedocument, bieden hiervoor waardevolle inbreng. Het is de taak van de Denktank om met deze inbreng beargumenteerde keuzes te maken voor de ontwikkeling, en het beheer en onderhoud van het gebied.

Tijdens de Stadslabs is een aantal vragen gesteld met betrekking tot de opdracht aan de Denktank:

- A. Over welke inhoudelijke thema's of dilemma's moet de Denktank een uitspraak doen?
- B. Wat moet de Denktank opleveren en in welke vorm?
- C. Op welke wijze moet de Denktank met de stad communiceren?

Het antwoord op deze vragen is de basis om te komen tot een integrale en breed gedragen toekomstvisie.

3.1 Over welke inhoudelijke thema's of dilemma's moet de Denktank een uitspraak doen?

Tijdens de Stadslabs en online zijn verschillende meningen gegeven en voorstellen gedaan voor de toekomst van het gebied. Hier kwamen meerdere thema's en dilemma's naar voren die vaak terug te voeren waren tot de vraag: Hoe behoud je het groen en de natuur en hoe kan iedereen die op zijn eigen manier, nu en in de toekomst blijven beleven?

Uit de reacties zijn vier hoofdthema's naar voren gekomen. Voor ieder thema is hieronder een aantal dilemma's uitgewerkt, gebaseerd op de inbreng tijdens de Stadslabs. Deze thema's zijn een handreiking om in de (uitwerking van de) visie beargumenteerde keuzes te maken ten aanzien van de toekomstige ontwikkeling, het gebruik en beheer en onderhoud. Gaandeweg het proces komen vast ook andere dilemma's en te maken keuzes aan de orde.

Thema 1: Karakter

- *Schets het (wenselijke) karakter van het gebied (cultuurhistorisch, natuur, mate van gastvrijheid etc.)*
Benoem de (verborgen) potenties van de verschillende gebieden. Benoem welke kwaliteiten behouden moeten worden, welke kwaliteiten kunnen worden versterkt of toegevoegd.

Thema 2: Gebruik en beheer

- *Zonering*
Zijn de gebieden voor iedereen en voor ieder gebruik toegankelijk in de toekomst of moet een zonering aangebracht worden? Stel indien gewenst gebruikersprofielen vast en koppel die aan zonering van de karakteristieke onderdelen van de gebieden (rust, recreatie, natuur, herdenken etc.). Welke gebruikers krijgen waar prioriteit en waarom?
- *Bestaande kwaliteiten*
Moet er meer aandacht worden besteed aan het bekend maken van de kwaliteiten van en voorzieningen in het gebied? Met als mogelijk gevolg dat er meer bezoekers komen? Zo ja, om welke kwaliteiten en voorzieningen zou het dan gaan? En bij wie en hoe moet het bekend worden gemaakt (wandelingen, excursies, brochures, kaarten, website, apps)?
- *Evenementen*
Zijn evenementen gewenst of niet? Zo ja, wat voor evenementen, waar, onder welke voorwaarden, met welk karakter en met welke frequentie?
- *Herdenken (bijvoorbeeld het Indisch Monument)*
Is er onderhoud en/of aanpassing noodzakelijk? Hoe blijft deze belangrijke plek mensen de gelegenheid bieden te herdenken? Kunnen we het herdenken nog beter faciliteren?
- *(Openbare) voorzieningen*
Moeten er bankjes, waterkraantjes, speelvoorzieningen, prullenbakken, wc's worden toegevoegd? En wat betekent dit voor het beheer? En hoe wordt gedacht over de bestaande en mogelijk uitbreiding van horeca?

- *Beheer*
Er zijn allerlei vormen van samenwerking in het beheer van gebieden mogelijk. Welke vorm van beheer zou hier gewenst zijn?
- *Handhaving en veiligheid*
Moeten er regels worden toegevoegd? En voor welke regels zou de handhaving meer of minder prioriteit moeten krijgen? Is er meer toezicht noodzakelijk? Zo ja, waar? En moet dit op permanente basis?
- *Verlichting*
Verlichting is op bepaalde plekken noodzakelijk t.b.v. de veiligheid (bijv. bij fietspaden). Zou er minder verlichting kunnen staan? Of zou er meer verlichting moeten komen? Zo ja, waar? En hoe staat dit in relatie tot biodiversiteit? Welke delen van het gebied of welke paden zouden wel/niet verlicht moeten zijn en/of blijven?

Thema 3: Ecologie en biodiversiteit

- *Staat van de natuur*
Kan de huidige natuurkwaliteit worden verbeterd? Zo ja, hoe en waar?
- *Ecologisch beheer*
Met welke doel(en) moet er worden onderhouden? Kan de biodiversiteit worden verbeterd? Zo ja, hoe en in welk gebied? Wat moet over ecologisch beheer in een beheer- en onderhoudsplan staan? Moeten ecologische verbindingen naar andere groengebieden worden verbeterd? Zo ja, welke en hoe?

Thema 4: Bereikbaarheid, verbinding en toegankelijkheid

- *Behoud van karakter en schoonheid versus praktische verbindingen*
Hoe maak je van drie aparte gebieden één aansluitend en bij elkaar passend geheel zonder daarbij unieke waarden te verliezen? Is het huidige padennetwerk toereikend of zijn wijzigingen wenselijk ten gunste van recreatie of natuur en zo ja waar?
- *Fiets, auto en OV*
Moeten er voorzieningen zoals bushaltes, fietsenstallingen of parkeerplaatsen worden toegevoegd? En zo ja, waar?
- *Entrees*
Zijn de entrees geschikt voor toekomstig gebruik? Moet er onderscheid worden gemaakt tussen de entrees? En hoe staat dit in verhouding tot het omliggende gebied?
- *De Professor B.M. Teldersweg*
Welke rol speelt de Teldersweg voor de centrale vraagstelling? Belangrijke inbreng zijn hierbij zijn de ingevulde formulieren waar deelnemers aan de Stadslabs hun voorkeur voor type verbindingen over en onder de Professor B.M. Teldersweg hebben aangegeven en bestaand (en mogelijk aanvullend) onderzoek naar de effecten onder andere op natuur en bereikbaarheid.

3.2 Wat moet de Denktank opleveren en in welke vorm?

Zoals hiervoor aangegeven, gaat de Denktank een integrale visie voor het Westbroekpark en Scheveningse Bosjes (inclusief Waterpartij) opstellen, en daarin antwoord geven op de vraag: *Hoe kunnen we het Westbroekpark en de Scheveningse Bosjes (inclusief Waterpartij) met behoud van eigen karakter aantrekkelijk houden, aantrekkelijker maken en beter verbinden?*

De visie is het startpunt voor een programma van wensen. Deze visie kan bestaan uit concrete voorstellen of geformuleerde ambities. Het proces is erop gericht ook in de toekomst de kern van de visie en het karakter van de gebieden overeind te houden en te versterken. De thema's en bijbehorende dilemma's kunnen dienen als kapstok voor het opstellen van het programma. Compromissen en keuzes hoeven daarbij dus niet te worden geschuwd en verschillende scenario's zijn mogelijk. Deze zijn echter wel transparant en gebaseerd op bewust gemaakte afwegingen en met het ideaalbeeld voor ogen (zie ook paragraaf 3.3). Vervolgens is de vraag, wat moet nu en wat kan later? Geef in het programma een prioritering aan. De visie en het programma van wensen wordt waar nodig gevisualiseerd. Denk hierbij aan (virtuele) maquettes, referentiebeelden, foto's, schetsen en kaarten.

De Denktank geeft haar eigen invulling aan de opdracht en bepaalt zelf de vorm van het eindproduct.

3.3 Op welke wijze moet de Denktank met de stad communiceren?

Het doel van het proces waar de Denktank aan begint, is te komen tot een breed gedragen toekomstvisie. Het creëren van draagvlak in de gehele stad is daarbij van essentieel belang. Dit betekent dat de Denktank ook tussentijds in gesprek blijft met de stad. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van bestaande netwerken van betrokkenen en de gemeente. Gezien de grote betrokkenheid van omwonenden en gebruikers van het gebied wordt door de Denktank een klankbordgroep opgericht. Deze bestaat uit:

- De eerste schil: vertegenwoordigers van belangenorganisatie en bewonersorganisaties, zo'n 135 deelnemers van de Stadslabs die hebben aangegeven direct betrokken te willen blijven, ambtenaren en anderen die op enig moment in dit proces een rol hebben. Deze schil zal regelmatig om advies worden gevraagd en nauw worden betrokken.
- De tweede schil: alle mensen die zich hebben opgegeven voor de nieuwsbrieven en dus geïnformeerd willen blijven en Hagenaars in het algemeen.

Het is belangrijk dat de Denktank zo benaderbaar mogelijk blijft. Om iedereen betrokken te houden zal de Denktank zowel fysiek als online met de stad communiceren en gebruik maken van bestaande en eventueel nieuwe communicatieplatformen (website, nieuwsbrief, app etc.). De gemeente zal daarbij ondersteunen als de Denktank daar om vraagt.

3.4 Methode

Het proces waaraan de Denktank begint, heeft alle kenmerken van een gebiedsproces. Op andere plaatsen zijn honderden gebiedsprocessen vooraf gegaan. Toch is ook het voorliggende proces weer uniek en zullen eigen wielen moeten worden uitgevonden. De Denktank is vrij om te kiezen voor welke methode ze gebruiken om tot een breed gedragen visie te komen, echter wordt wel geadviseerd de methode van tevoren te bepalen.

4 Planning

De toekomstvisie die door de Denktank aan het college wordt aangeboden als uitwerking van de vastgestelde opdracht, zal door het college van een reactie worden voorzien. Deze reactie wordt ook met de Denktank besproken. Op basis hiervan wordt vervolgens een raadsvoorstel aangeboden aan de gemeenteraad.

Om voor eind 2017 een raadsbehandeling mogelijk te maken heeft de Denktank zich voorgenomen om uiterlijk de 3e week van september 2017 de visie af te ronden. Naar verwachting kan dit voorstel dan 14 december 2017 in de raad worden behandeld.